

Č. 12.947.

Samospráva obecní. — Řízení správní: * Zemský výbor není na základě § 96 čes. obec. zř. oprávněn zrušiti usnesení obecního zastupitelstva o prodeji kmenového majetku obce tehdy, když usnesení to bylo již pravoplatně schváleno okresním výborem.

(Nález ze 17. června 1937 č. 16.955/36.)

Prejudikatura: Usnesení odb. plena z 12. dubna 1937 č. pres. 1778/36.

Věc: Karel S. v Kařezu (adv. Dr. Antonín Svoboda z Prahy) proti rozh. zem. výboru v Praze z 22. února 1933 o odprodeji obecního pozemku.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Nař. rozhodnutím zrušil zem. výbor v Praze podle § 96 čes. obec. zř. usnesení bývalé okr. správní komise ve Zbiroze z 23. května 1924, jímž bylo schváleno usnesení obec. zastupitelstva v Kařezu ze 6. února 1923 o odprodeji obecního pozemku č. kat. 450/1 st-li za cenu 1.10 Kč za 1 m², jakož i toto usnesení obec. zastupitelstva.

O stížnosti do tohoto rozhodnutí uvážil nss:

Základní stanovisko stížností hájené lze shrnouti v to, že zem. výbor nebyl vůbec oprávněn rušiti z moci úřední usnesení správní komise a v důsledku toho ani usnesení obec. zastupitelstva, ježto schválením odprodeje obecního pozemku příslušným bezprostředním dohlédacím úřadem se stal prodej pravoplatným a st-l z něho nabyt práva, které již rušeno býti nemohlo. Této námitce bylo dáti za pravdu.

České obecní zřízení stanovilo v § 96 zásadu, že kmenové jmění obce má zůstatí neztenčeno; v § 97 bod 1 samo však připouští, aby věci náležející ke kmenovému jmění obce byly zcizeny, zastaveny nebo stálým břemenem zatíženy, arciť jen se schválením samosprávného úřadu dohlédacího. Na tom nebylo v podstatě změněno nic ani obec. fin. nov. č. 329/1921 Sb. Tento zákon v § 21 rozšířil zásadu neztenčeného zachování jmění obecního na všecken majetek obce, v § 23 připouští však — podobně jako § 97 obec. zř. — zcizení součástek kmenového jmění se schválením úřadu dohlédacího. Jak z uvedeného předpisu patrně, neplatí tedy zásada neztenčeného zachování kmenového majetku obce absolutně; je přípustno kmenový majetek zciziti, zastaviti, zatížiti, arciť jen za podmínek zákonem stanovených.

Zákon nestanoví podmínky jiné, nežli že zcizení (a event. zastavení a zatížení) kmenového jmění potřebuje schválení dohlédacího úřadu. Usnesení obce, zciziti nějakou součástku kmenového jmění, samo o sobě není tedy právně účinné; aby působilo, musí k němu přistoupiti ještě schvalovací akt bezprostředního dohlédacího úřadu, t. j. podle § 99 org. zákona ve spojení s § 23 obec. fin. nov. (u obcí nestatutárních) schvalovací akt okr. výboru.

Zákon neříká nic o tom, za jakých materiálních předpokladů bylo by zcizení kmenového majetku obce přípustno, nýbrž váže je pouze schválením dohlédacího úřadu; ani tomuto úřadu nedává směrnic po té stránce, kdy schválení může udělit a kdy je má odepřít. Poněvadž jde o akt hospodářský, je na snadě, že zákon chce mít zcizení kmenového majetku po stránce materiální posuzováno především s hlediskem obecního hospodářství a že připouští zcizení, je-li s hlediska hospodářského se zřetelem na finanční stav obce a její správní úkoly, pro něž obecní hospodářství je toliko prostředkem, zcizení v celku posuzováno vhodno a účelno; uvážiti a posouditi tuto vhodnost a účelnost je ponecháno a uloženo dohlédacímu úřadu a tvoří vlastní jádro schvalovacího aktu.

Obec. fin. nov. ponechala nedotčený předpis § 96 obec. zř., podle něhož náleží okr. zastupitelstvu, resp. nyní podle § 99 org. zákona okr. výboru, »přihlížeti k tomu, aby jmění a statek kmenový, obcím a jejich ústavům náležející, zachovaly se neztenčeny«. Okr. výbor je tu povolán, aby ex offo kontroloval a uplatňoval splnění zákonné povinnosti uložené obci, aby své kmenové jmění zachovávala neztenčené. Soudu nebylo třeba zabývat se v celém rozsahu otázkou, co vše — vzhledem k různým možným způsobům »ztenčení« — ona povinnost obce obsahuje a jakými prostředky může pak dohlédací úřad na plnění povinnosti té dokročovati. V daném případě jedná se o zcizení součásti kmenového majetku obce, a jde jen o to, je-li zem. výbor oprávněn schválení, které bylo zcizovacímu usnesení obec. zastupitelstva dohlédacím orgánem samosprávným uděleno, odvolati, resp. zrušiti a na to z dozorčí moci podle § 96 obec. zř. zakročiti zrušením onoho usnesení obec. zastupitelstva.

Především nutno tu zdůrazniti, že § 96 obec. zř. dává dozorčí právo jen okr. zastupitelstvu, resp. nyní podle § 99 org. zákona okr. výboru, nikoli vedle něho také zem. výboru. I když se tedy benigna interpretatione přiznává — jak to činila dosavadní judikatura — dozorčí právo podle § 96 obec. zř. také zem. výboru jako vyššímu orgánu samosprávnému, nelze mu dozorčí právo to přiznávati samostatně v e d l e okr. výboru a n a d okr. výborem, nýbrž jen n a m í s t o okr. výboru, když tento své dozorčí povinnosti neplní.

Nějaké všeobecné normy, která by zem. výboru dávala d o z o r nad tím, aby o k r. v ý b o r plnil své povinnosti, tedy také svou dozorčí povinnost podle § 96 obec. zř., není — naopak je takový dozor zem. výboru nyní vzhledem k předpisům org. zákona vyloučen. Nemůže tedy zem. výbor — i když se mu již přiznává dozorčí právo podle § 96 obec. zř. stejně jako okr. výboru — míti více práv nežli výbor okr. Sporná otázka tedy zní: jest okr. výbor oprávněn svůj akt, kterým schválil usnesení obec. zastupitelstva o zcizení kmenového jmění obecního, odvolati? Na otázku tu dlužno odpověděti záporně.

Schvalovací akt, jako každý jiný správní akt, když nabyl formální právní moci, stal se také materiálně pravomocným a nemůže býti odvolán, leč za podmínek obnovy řízení, nebo když to zákon výslovně připouští. Není normy, která by připouštěla, aby okr. výbor své schválení dané podle § 97 obec. zř., resp. § 23 obec. fin. nov. odvolal, dojde-li

k jinému zhodnocení hospodářských momentů a tím k jinému úsudku o účelnosti a vhodnosti zcizovacího usnesení, nežli z něhož vycházel, schváliv původně toto usnesení. Pouhá změna hodnotných úsudků hospodářských není také důvodem pro obnovu řízení.

Nebyl-li však okr. výbor a důsledně ani zem. výbor oprávněn odvolati schvalovací akt okr. správní komise z 23. května 1924 a tento akt se svými účinky po právu trvá, pak nebylo tu vůbec právního podkladu pro dozorčí zákrok podle § 96 obec. zř. Důsledně dospěl soud — opíraje se o usnesení odborného plenu z 12. dubna 1937 č. pres. 1778/36 — k závěru, že zem. výbor nebyl na základě § 96 čes. obec. zř. oprávněn zrušiti usnesení obec. zastupitelstva o prodeji kmenového majetku obce, když usnesení to bylo již pravoplatně schváleno okr. výborem (okr. správní komisi).

Č. 12.948.

Samospráva obecní: Poplatník je legitimován napadnouti odvoláním rozhodnutí dozorčího úřadu, kterým bylo rozpočtové usnesení obecního zastupitelstva změněno k odvolání jiných poplatníků.

(Nález ze 17. června 1937 č. 13.305/37.)

Prejudikatura: Boh. A 4054/24, 5428/26, 6339/37.

Věc: Tomáš K., Václav K., Jan K. a Petr B. ve Svrčovci proti rozh. zem. výboru v Praze z 22. srpna 1934 o legitimaci ke stížnosti proti usnesení o obecním rozpočtu.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: K odvolání dnešních st-lů jako poplatníků v obci Srčovci okr. výbor v Klatovech výměrem z 13. dubna 1934 změnil usnesení obec. zastupitelstva ve Svrčovci z 2. února 1934 o obec. rozpočtu na r. 1934 v ten smysl, že do rozpočtu toho jako další položku výdajovou vložil 100 Kč na udržování, čištění a náboženské úkony v obecní kapli sv. Anny ve Svrčovci.

K odvolání jiných poplatníků — zúčastněných Jana Ch. a spol. — žal. zem. výbor nař. rozhodnutím zrušil výměr okr. výboru a odvolání dnešních st-lů proti rozpočtovému usnesení obec. zastupitelstva zamítl jako neodůvodněné.

Stížnost k tomuto soudu podaná vytýká rozhodnutí tomu v prvé řadě nezákonnost, kterou spatřuje v tom, že žal. úřad přiznal Janu Ch. a spol. legitimaci k odvolání z výměru okr. výboru. Tuto námitku opírá o právní názor, že poplatník není legitimován napadati odvoláním rozhodnutí dozorčího úřadu, kterým bylo rozpočtové usnesení obec. zastupitelstva k odvolání jiných poplatníků změněno, a tento názor dovozuje z toho, že v § 7 odst. 5 obec. fin. nov. č. 329/1921 Sb. je právo rozhodnutí takové napadati odvoláním přiznáno pouze obci a nikoli také poplatníkům. Názor ten je mylný. Stačí tu poukázat na opačný názor, jež nss vyslovil již v nálezu Boh. A 4054/1924, kde proti rozpočtu doplněnému dozorčím úřadem přiznal poplatníkům postavení procesní strany. Při